

TELEMEDICÍNA A JEJ RIZIKÁ V AMBULANCI

JUDr. Ing. Radovan Konečný, MBA

TELEMEDICÍNA A JEJ RIZIKÁ V AMBULANCIÍ

OBSAH:

- **Čo je to telemedicína**
- **Riziká telemedicíny v ambulancii**
- **Ako znížiť riziká**
- **Je zdravotná dokumentácia najlepší priateľ lekára?**

TELEMEDICÍNA A JEJ RIZIKÁ V AMBULANCI

DOTKNUTÉ PRÁVNE PREDPISY:

- **Zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti**
- **Zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti a zdravotníckych pracovníkoch**
- **Vyhláška č. 444/2019 Z. z. o minimálnych požiadavkách na interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta**

TELEMEDICÍNA A JEJ RIZIKÁ V AMBULANCI

TELEMEDICÍNA – využitie elektronických informačných a komunikačných technológií k poskytovaniu zdravotnej starostlivosti za predpokladu, že účastníci tejto komunikácie sú od seba fyzicky vzdialení

- globálne predstavuje prostriedok, ktorý eliminuje zábrany v prístupe k zdravotnej starostlivosti
- súčasť procesu digitálnej transformácie zdravotnej a sociálnej starostlivosti
- významný transformačný faktor vzhľadom k presunu od klasickej nemocničnej zdravotnej starostlivosti smerom ku domácej a komunitnej starostlivosti
- nepostrádateľný systémový doplnok každodennej ambulantnej praxe
- služba informačnej spoločnosti – ochrana súkromia a bezpečnosť pacientov musí byť zaručená
- ochrana pred samoliečbou a samodiagnostikou pacientov
- nový fenomén, ktorý urýchlila pandémia covid-19

TELEMEDICÍNA A JEJ RIZIKÁ V AMBULANCI

SLUŽBY TELEMEDICÍNY:

- **Telekonzultácie medzi vzdialeným pacientom a lekárom**
- **Telemonitoring zdravotných a diagnostických parametrov**
- **Telekonzílium medzi zdravotníckymi pracovníkmi navzájom**
- **Prenos dát k ďalšiemu spracovaniu špecialistom – telerádiológia**

Súčasnité využitie: všeobecné lekárstvo, diabetológia, kardiológia, onkológia, rehabilitácia, mikrobiológia, ...

NASA – r. 2007 – telechirurgia v prostredí bez gravitácie

TELEMEDICÍNA A JEJ RIZIKÁ V AMBULANCIÍ

TELEMEDICÍNSKA KOMUNIKÁCIA:

- **Online – prebieha v reálnom čase – telefonické a video hovory (riziká: zlý signál, preťaženosť komunikačnej linky, vybitá batéria, praktická nemožnosť 100% overenia identity účastníkov)**
- **Offline – mailová (riziko: kto je nositeľ zodpovednosti za prípadné opozdené riešenie zdravotného stavu pacienta)**

TELEMEDICÍNA A JEJ RIZIKÁ V AMBULANCI

Výkony telemedicíny predstavujú individualizovanú formu poskytovania zdravotnej starostlivosti, ktorá musí byť poskytnutá správne (lege artis), za dodržania práv pacienta a len s poučením a informovaným súhlasom pacienta a so záznamom v zdravotnej dokumentácii pacienta.

- výkon telemedicíny musí dosahovať minimálnu úroveň výkonu, ktorý by bol realizovaný pri klasickom osobnom styku s pacientom**
- PZS nesie právnu zodpovednosť za zdravotnú starostlivosť poskytnutú formou telemedicíny, ako aj za ochranu údajov a celej elektronickej komunikácie počas výkonu telemedicíny**
- PZS by mal urobiť všetko, čo je v jeho silách, aby ICT fungovali**

TELEMEDICÍNA A JEJ RIZIKÁ V AMBULANCI

§ 421a Občianskeho zákonníka

- 1. Každý zodpovedá aj za škodu spôsobenú okolnosťami, ktoré majú pôvod v povahe prístroja alebo inej veci, ktoré sa pri plnení záväzku použili; tejto zodpovednosti sa nemôže zbaviť**
- 2. Zodpovednosť podľa predchádzajúceho odseku sa vzťahuje aj na poskytovanie zdravotníckych, sociálnych, veterinárnych a iných biologických služieb.**

TELEMEDICÍNA A JEJ RIZIKÁ V AMBULANCI

Zodpovednosť je teda daná aj v prípade, že táto vec bola správne použitá, teda lege artis, ale práve svojou charakteristickou vlastnosťou zapríčinila vznik škody. Len ak nie je preukázané, že práve okolnosti majúce pôvod v povahe použitej veci pri zdravotníckej službe boli vyvolávajúcim činiteľom poškodenia zdravia, nie je naplnený základný predpoklad pre vznik zodpovednosti.

NS SR, sp. zn. 4Cdo/140/2019 z 27.5.2020

TELEMEDICÍNA A JEJ RIZIKÁ V AMBULANCIÍ

RIZIKÁ TELEMEDICÍNY:

- **Únik elektronickej komunikácie**
- **Porušenie lekárskeho tajomstva**
- **Porušenie predpisov gdpr**
- **Výrazné obmedzenie fyzických vyšetrení pacienta**
- **„odľudštenie“ medicíny stratou fyzického kontaktu lekár – pacient**
- **Dvojitá informačná asymetria – nemožnosť verifikovania informácií podávaných pacientom**
- **Obmedzenie prístupu k telemedicíne určitej časti pacientov (seniori, marginalizované komunity)**
- **Porušenie zachovania dôvernosti, integrity a dostupnosti zdravotných dát**
- **E-iatrogénne poškodenie pacienta**

TELEMEDICÍNA A JEJ RIZIKÁ V AMBULANCI

AKO ZNÍŽIŤ RIZIKÁ: (VŠEOBECNÉ LEKÁRSTVO JE MEDICÍNA, KTORÁ JE NAJBLIŽŠIE K ĽUĎOM, ALE NAJĎALEJ OD CENTRA)

- **Novelizovať smernicu interný systém hodnotenia bezpečnosti pacienta (postupy bezpečnej identifikácie pacienta)**
- **Prijať všeobecné obchodné podmienky (pacient je spotrebiteľ – povinnosti podľa zák. č. 22/2004 z. z. o elektronickom obchode a iných...)**
- **Uzatvoriť dohodu o elektronickej komunikácii (odsúhlasiť postup identifikácie)**
- **Modifikovať informovaný súhlas**
- **Upraviť pravidlá GDPR a zverejniť (web, čakáreň)**
- **Vybrať bezpečnú platformu na online komunikáciu – whats up, signal, threema, telegram,....**
- **Každý výkon evidovať v zdravotnej dokumentácii pacienta (1b, 11a, 70)**
- **Stanoviť vhodnú dobu TM – pacient nesmie očakávať, že sa mu TM bude poskytovať mimo pracovnú dobu**
- **TM nie je nárokovateľná zo strany pacienta – jej využitie je vždy na zvážení lekára**

TELEMEDICÍNA A JEJ RIZIKÁ V AMBULANCI

AKO ZNÍŽIŤ RIZIKÁ Z POHĽADU INFORMAČNEJ BEZPEČNOSTI:

- **Používať silné – komplexné heslá**
- **Používať najmenšie systémové privilégia**
- **Pri odchode sa vždy odhlásiť zo systému**
- **Nikomú neoznamovať svoje prihlasovacie údaje**
- **Nikdy nenazerať do zdravotnej dokumentácie aktuálne neošetrovaného pacienta**
- **Oddeliť pracovný a súkromný mail**
- **PC určené PZS využívať len na tento účel**
- **Dobdržiavať politiku čistého stola a čistej obrazovky**
- **Zálohovať**
- **Byť opatrný pri vzdialenom prístupe**

TELEMEDICÍNA A JEJ RIZIKÁ V AMBULANCIÍ

JE ZDRAVOTNÁ DOKUMENTÁCIA NAJLEPŠÍ PRIATEĽ LEKÁRA?

CAUSA: kontrola zo súkromnej zdravotnej poisťovne v ambulancii všeobecného lekára zistila, že došlo k neoprávnenej fakturácii výkonov telemedicíny – telekonzultácia (1b), nakoľko pri konkrétne kontrolovaných pacientoch neexistovali zápisy v zdravotnej dokumentácii, pričom prostredníctvom ambulančného softwaru boli tieto výkony vykázané na konkrétnych pacientov a následne aj premietnuté do vystavenej faktúry za poskytnutú zdravotnú starostlivosť. Faktúru následne zdravotná poisťovňa uhradila. Zistená škoda bola vo výške cca. 520,- Eur.

- škoda bola vysporiadaná jednostranným zápočtom z ďalšej faktúry

- lekár je trestne stíhaný, pre trestný čin podvodu § 221 ods. 1 TZ (v prípade odsúdenia – podmienený trest, strata bezúhonnosti a strata oprávnenia na poskytovanie zdravotnej starostlivosti)

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

JUDr. Ing. Radovan Konečný, MBA

Právny a bezpečnostný konzultant

www.causa.sk

Tel. 0915 305 333

judr.konecny@gmail.com

**PORADENSTVO PRE POSKYTOVATEĽOV ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI: GDPR, INTERNÝ SYSTÉM
HODNOTENIA BEZPEČNOSTI PACIENTA, VŠEOBECNÉ OBCHODNÉ PODMIENKY, INFORMAČNÁ BEZPEČNOSŤ
AMBULANCIE**